

La propietat intel·lectual en docència i recerca

Núria Álvarez Díaz
Carme Besson Ribas
Servei de Biblioteques, Bellaterra, 2024

Objectius

- Conèixer els principals **conceptes** en l'àmbit dels **drets d'autor**: com protegir la vostra obra i com respectar les obres de tercers
- Aprendre què són les **llicències Creative Commons**, com utilitzar-les i com trobar recursos amb llicències obertes
- Identificar quan es produeix **plagi**, conèixer les seves **repercussions** ètiques i legals i aprendre estratègies per evitar-lo
- Donar resposta als **dubtes** plantejats en el desenvolupament de la tasca docent i investigadora

Agenda

Teoria: alguns conceptes bàsics sobre propietat intel·lectual

Drets

- L'autor/a i els seus drets
- Què fer amb els drets d'exploració
- Llicències obertes:
 - Creative Commons
 - Opcions i menció a portada
- Obres de domini públic
- Intel·ligència artificial

Deures

- Incorporar imatges o textos d'altres
- Dret de cita i dret a la il·lustració
- Plagi
- Protecció de dades
- Publicació de dades
- Cessió de drets: imatge i entrevista

Pràctica: com aplicar la teoria en la feina diària

- Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts
- Com actuar:
 - Personalment: prevenció + vulneració de drets
 - Com a prescriptors dels estudiants
- Taller de resolució de dubtes
- Ajudes

Comencem...

Trobareu aquesta presentació a

<https://ddd.uab.cat/record/294293>

Teoria:

alguns conceptes bàsics sobre propietat intel·lectual

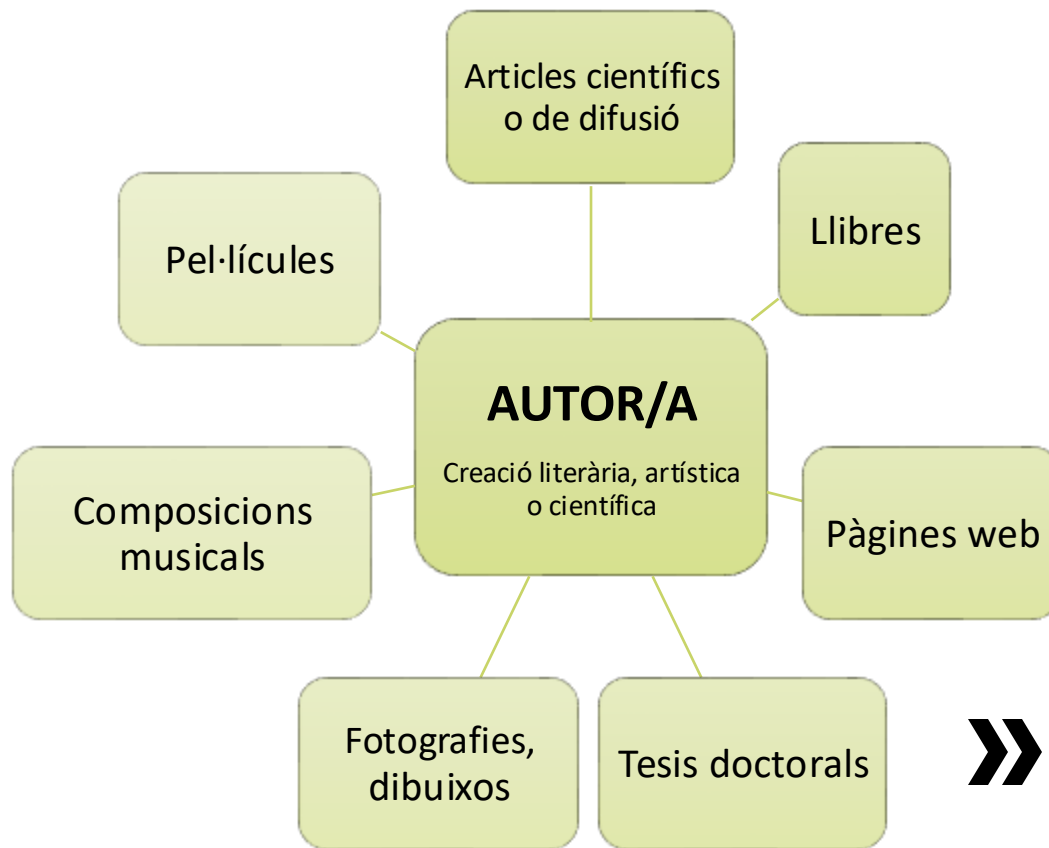
Drets

- L'autor/a i els seus drets
- Què fer amb els drets d'explotació
- Llicències obertes:
 - Creative Commons
 - Opcions i menció a portada
- Obres de domini públic
- Intel·ligència artificial

Deures

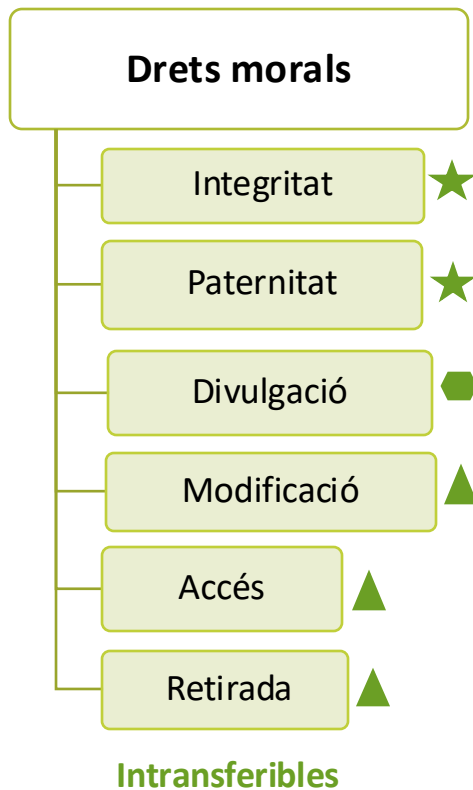
- Incorporar imatges o textos d'altres
- Dret de cita i dret a la il·lustració
- Plagi
- Protecció de dades
- Publicació de dades
- Cessió de drets: imatge i entrevista

Autoria

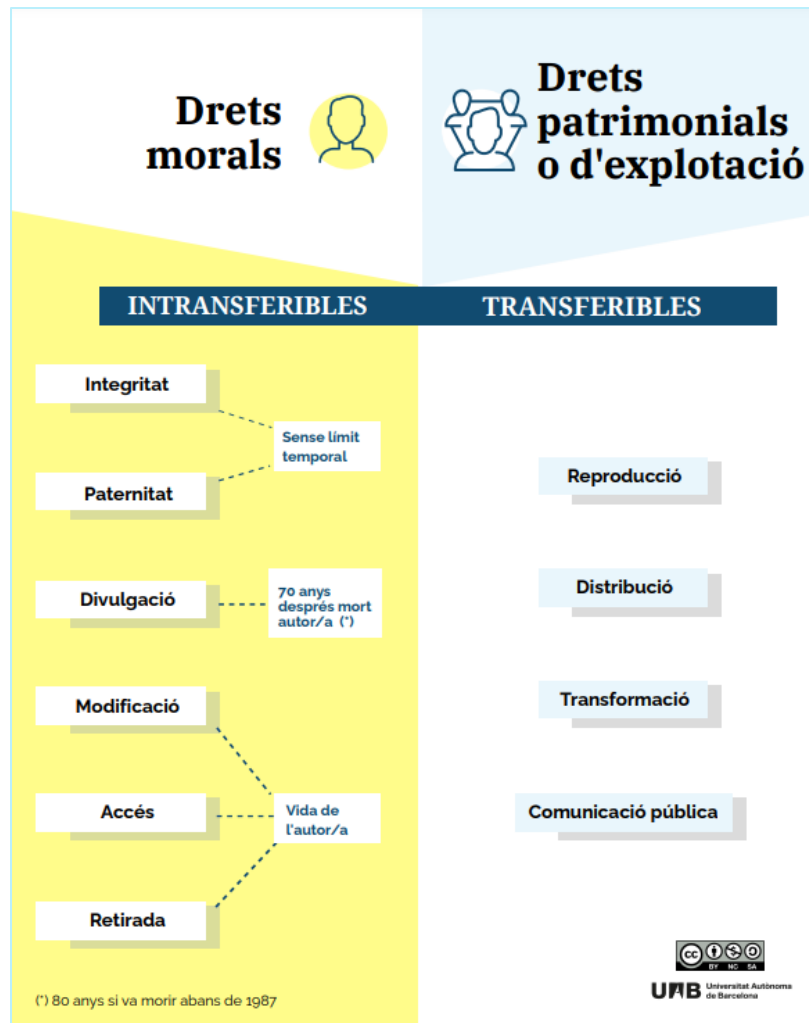
» Automàticament
adquireix uns DRETS

Atribució de drets

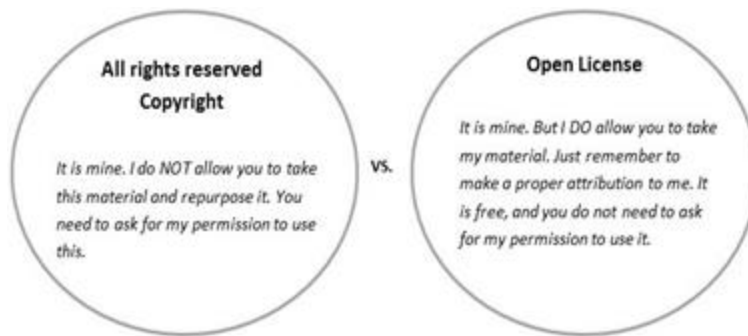

Infografia al DDD
ddd.uab.cat/record/250914

Què es pot fer amb els drets d'explotació d'una obra

- **Transferir-los** a tercers (editorial, congrés...) → pèrdua del control
- **Mantenir-los** incorporant una menció de drets que indica els usos permesos

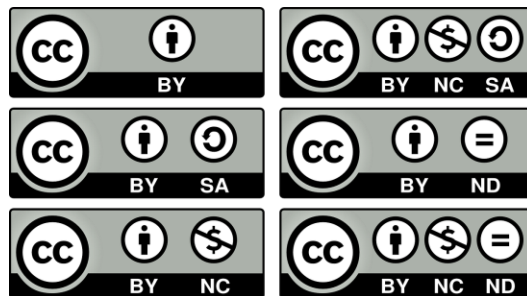
© ➔ CC creative commons
creativecommons.org

Llicències Creative Commons (CC)

Indiquen els usos permesos de l'obra a tercers, seguint els criteris de la Llei de propietat intel·lectual

6 llicències a partir de la combinació de 4 criteris:

- **BY – Reconeixement.** Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi
- **NC – No Comercial.** No podeu fer un ús comercial de les obres derivades
- **SA – Compartir igual.** Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original
- **ND – Sense Obra Derivada.** No podeu transformar l'obra per crear una obra derivada

Quan podeu emprar llicències CC?

- Revistes d'accés obert (diamants i daurades)
- Revistes d'editorials amb qui s'ha fet un acord transformatiu (híbrides i daurades)
- Documents no publicats comercialment (recursos docents, estudis, informes, TFE, dades de recerca...)

Copyright de l'editorial: la resta d'articles (*copyright transfer agreement*)

Tria de llicència CC

A partir d'un formulari senzill:

LICENSE CHOOSER

Follow the steps to select the appropriate license for your work. This site does not store any information.

1 **License Expertise**
I need help selecting a license.

2 **Attribution**
Anyone can use my work, even without giving me attribution.

3 **Commercial Use**
Others can not use my work for commercial purposes.

4 **Derivative Works**
Others can remix, adapt, or build upon my work.

5 **Do you want to allow others to share adaptations of your work under any terms?**
☐ Yes. Others can share adaptations of my work under any terms.
☒ No. Others must use the same CC license if they adapt my work.

BACK NEXT

RECOMMENDED LICENSE

 CC BY-NC-SA 4.0
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only. If others modify or adapt the material, they must license the modified material under identical terms.

BY: Credit must be given to you, the creator.

NC: Only noncommercial use of your work is permitted.
Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.

SA: Adaptations must be shared under the same terms.

[See the License Deed](#)

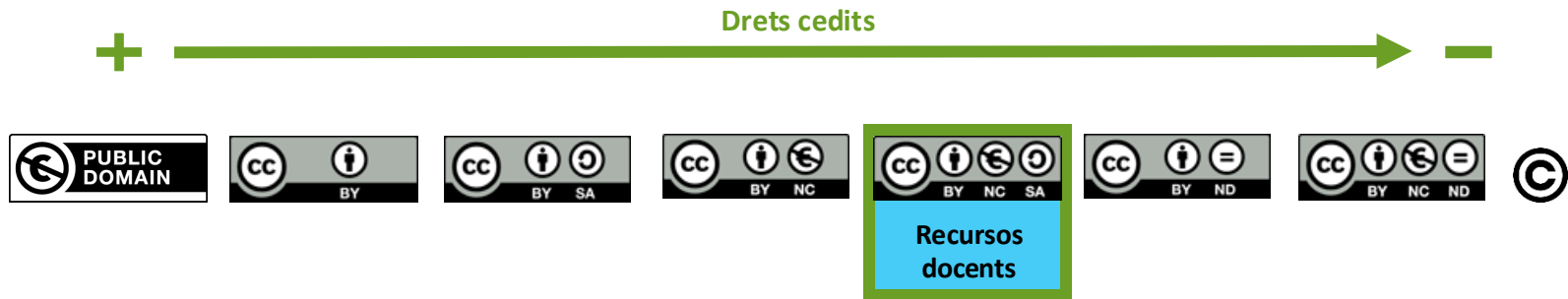
Podeu descarregar logos i imatges de les llicències per inserir-les a les vostres publicacions

12

Obres de domini públic

Obres literàries, artístiques o científiques quan venç el termini de protecció dels drets d'explotació. Com a regla general, aquests es mantenen fins a 70 anys després de la mort de l'autor. Després passen al domini públic i poden ser utilitzades lliurement citant autoria i font (legislació espanyola).

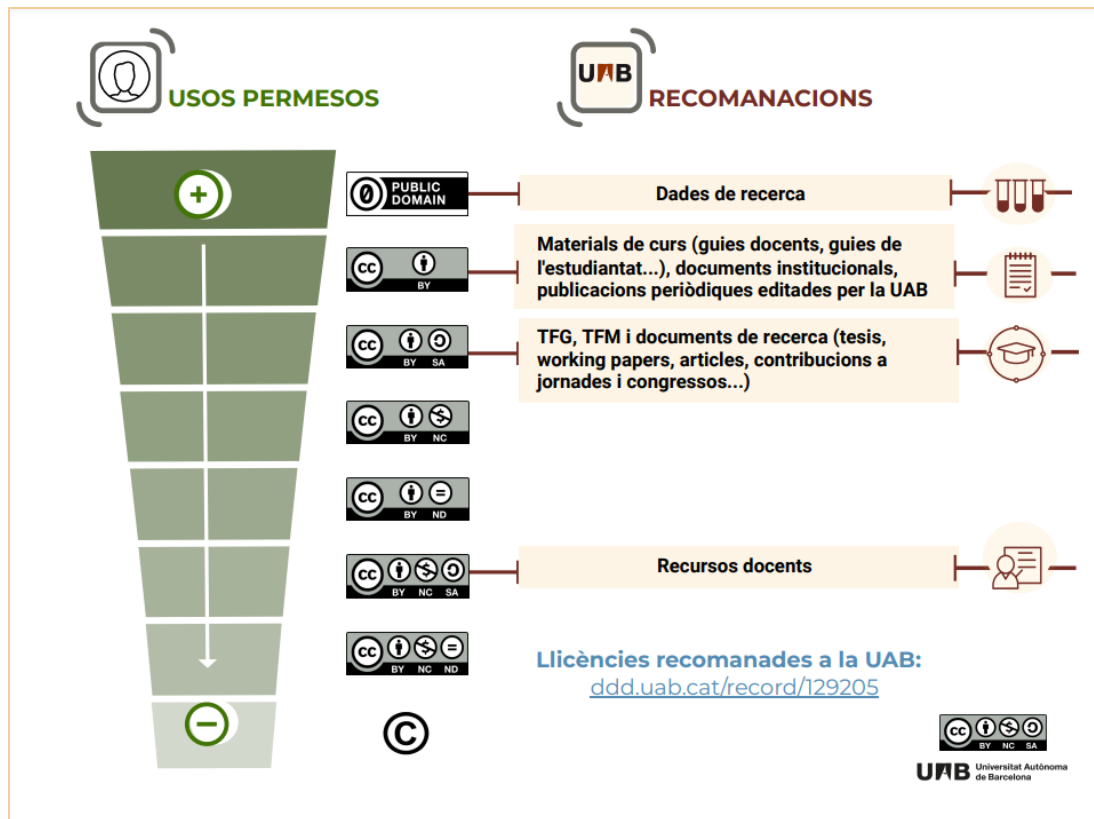
Llicències CC recomanades a la UAB

➤ No menció de drets = Tots els drets reservats

➤ I sempre podeu demanar permís

Infografia al DDD
ddd.uab.cat/record/250994

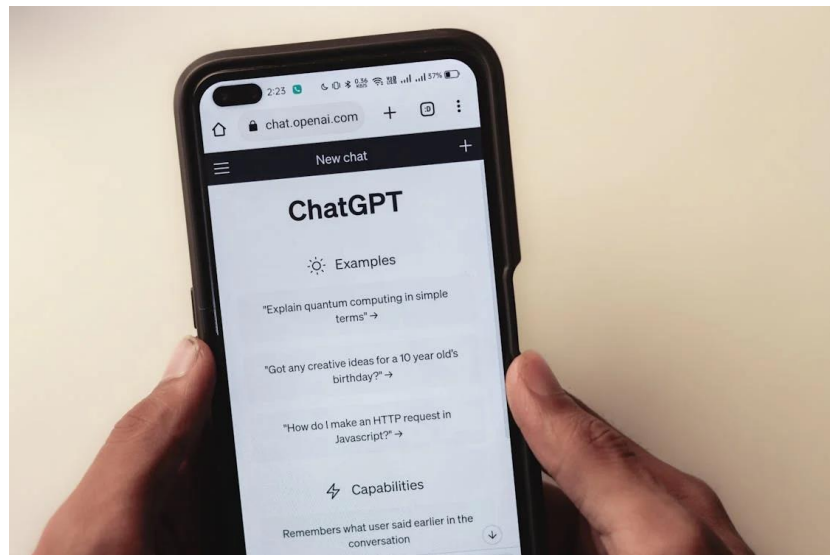

Intel·ligència artificial: autoria difusa i drets emergents

Fins ara, era habitual considerar que la majoria d'obres creades per programari no tenen l'altura creativa ni l'originalitat per poder ser considerades obres i, en conseqüència, no gaudien de la protecció dels drets d'autoria. Però amb l'eclosió dels sistemes d'IA, l'element emblemàtic dels quals és [ChatGPT](#), són diversos els autors que creuen que ja no és sostenible afirmar que els humanoides no creen obres (Ortego-Ruiz, 2022, p. 137).

En aquest sentit, avui dia hi ha un debat animat sobre a qui pertanyen els drets de les obres creades amb IA, en què els posicionaments més reconeguts (Ortego-Ruiz, 2022, p. 224) són:

- Imputar els drets d'autoria a éssers humans: la persona que l'ha programat o dissenyat, la persona usuària (emulant el que passa amb una màquina d'escriure o amb el programa Word, etc.), la persona propietària de l'empresa de programari o una combinació de les anteriors.
- Crear un nou dret dins del marc actual, ja sigui un nou dret *sui generis*, com va passar amb la regulació de les bases de dades (vegeu l'article 133 de l'LPI), o un nou dret complementari (com passa a Espanya en els articles 105 i subsegüents).

Intel·ligència artificial: autoria difusa i drets emergents

- Seguir la doctrina del *work made for hire*, que proclama que l'obra creada dins d'una relació contractual pertany a l'ocupador o ocupadora (l'analogia espanyola es troba en l'article 110 LPI, sobre l'autor assalariat). Per tant, en el cas d'una obra creada per una investigadora empleada en un centre de recerca, el centre de recerca seria el titular dels drets.
- Considerar que no hi ha una autoria personal; per tant, l'obra entra directament al domini públic.
- Reconèixer que les obres han estat creades per ordinador, però no atorgar drets d'autoria.

Autor del text: Ciro Llueca. **Font:** Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya

... I ara toca respectar els drets dels altres

En elaboració d'una obra pròpia: recursos docents, comunicacions a congressos, estudis, informes...

Incorporar imatges o textos d'altres

1

Feu les vostres **fotos o dissenys propis**

2

Utilitzeu **continguts d'accés obert**

Empreu el filtre "*drets utilització*"
en la [cerca avançada](#) de Google

+ [informació d'ajuda \(CEDEC\)](#)

Busqueu en cercadors d'imatges i
sons que trobeu al web [Recursos
audiovisuals per a ús acadèmic](#)

A les llicències CC l'**autor/a** indica què es pot fer
sense demanar-li permís

3

Si utilitzeu
continguts protegits...
Podeu acollir-vos al **DRET DE
CITA**

4

Si **no podeu** acollir-vos al dret
de cita...
Cal el **PERMÍS de l'autor/a** per
escrit i per un ús concret

Recordeu: **SEMPRE** cal indicar **autor i font**

Infografia al DDD
ddd.uab.cat/record/250915

Com incorporar recursos audiovisuals i textos d'altres

Segueix aquests passos

0 Fes les teves pròpies fotos, música o dissenys

(✓) Sempre que sigui possible és molt recomanable perquè mantens els drets i t'estalvies recórrer a obres d'altres.

1 Utilitza continguts d'accés obert

(✓) Utilitza el filtre "drets d'utilització" de la [cerca avançada](#) de Google. I si el que vols és cercar imatges a Google mira aquest [vídeo](#)

A les llicències Creative Commons, l'autor/a indica els usos permesos de la seva obra. Més informació d'ajuda [CEDEC](#)

(✓) Busca als cercadors d'imatges i sons al nostre web [Recursos audiovisuals per ús acadèmic](#)

2 Si utilitzes continguts protegits...

(✓) Comprova si pots acollir-te al DRET DE CITA o al DRET D'IL·LUSTRACIÓ EN L'ENSENYAMENT.

Més informació sobre aquests dos drets al nostre web [Propietat intel·lectual i accés obert](#)

3 Si no et pots acollir al dret de cita o d'il·lustració...

(✓) Et cal el PERMÍS DE L'AUTOR/A, per escrit i per un ús concret

* Recorda...

SEMPRE cal indicar AUTORIA i FONT

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Dret de cita

Facultat que es dóna a qualsevol usuari per incorporar part d'una obra protegida en una de pròpia, de forma limitada, **sense haver de demanar autorització a l'autor.**

Es pot fer ús del dret de cita quan es compleixin aquestes **5 condicions simultàniament:**

- ✓ Finalitat docent o investigadora
- ✓ Finalitat d'il·lustrar explicacions (anàlisi, comentari o judici crític)
- ✓ De forma proporcionada (imatges senceres)
- ✓ Sobre imatges i textos ja divulgats
- ✓ Citant font i autor/a del document original

Dret a la il·lustració en l'ensenyament

Facultat del professorat per reproduir, distribuir o comunicar públicament petits fragments d'una obra **sense el permís de l'autor/a**.

Requisits:

✓ Obres ja divulgades

✓ Petits fragments de l'obra (en obres plàstiques –fotografies- es permet ús complet)

✓ Objectiu d'il·lustrar l'activitat educativa o d'investigació científica a l'aula

✓ Sense finalitat lucrativa

✓ Exclosa la reproducció de llibres de text o manuals universitaris

✓ Citant font i autor/a de l'obra

Plagi

Ocultar les fonts utilitzades i fer passar per nostres idees o fragments de text que s'han copiat d'altres treballs.

Com evitar-lo?

CITANT qualsevol dada, imatge o text

- ✓ Hem de respectar la paternitat
- ✓ Cal justificar la pròpia recerca

PARAFRASEJANT: explicant amb les vostres pròpies paraules el que ha dit una altra persona

Més informació:

[Com citar i elaborar la bibliografia](#) - Biblioteques

[Ouriginal-Urkund](#), programa disponible per a les aules Moodle de la UAB - Servei d'Informàtica

[Categoria Plagi](#) - Web de Propietat Intel·lectual i Accés Obert

Propietat Intel·lectual i Accés Obert

Resoleu els vostres dubtes

Inici

Què és?

Marc legal

Inici

Aquest web conté un recull de preguntes més freqüents (PMF) que aporten informació en matèria de propietat intel·lectual i accés obert, de caràcter orientatiu i sense que es puguin considerar, en cap cas, assessorament jurídic per part de la Universitat Autònoma de Barcelona. Hi podeu accedir fent una cerca a la casella o bé navegant per les carpetes temàtiques.

[Accés obert](#)

(21)

[Creative Commons](#)

(7)

[Dades de recerca](#)

(19)

[Dades personals](#)

(23)

[Dipòsit digital de documents](#)

(9)

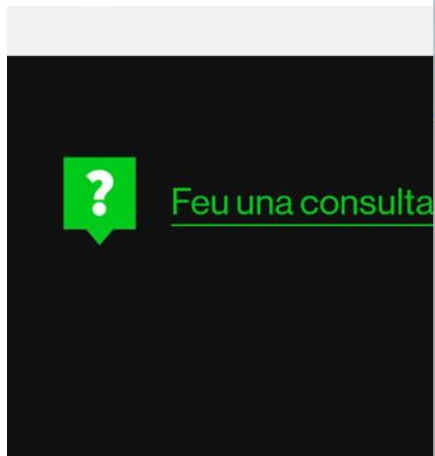
[Docència i material docent](#)

(18)

CERCA

Cerqueu les paraules que defineixen la vostra consulta, en català. Si escriviu una paraula o una frase entre cometes, als resultats només s'inclouen pàgines amb les mateixes paraules en ordre idèntic al contingut de les cometes.

Propietat Intel·lectual i Accés Obert

Feu una consulta

Nom i cognoms *

Adreça de Correu de la UAB *

Col·lectiu

Tema de la consulta: *

Pregunta *

☐ Rebre confirmació de missatge

mandats de publicar en obert tots els resultats obtinguts dels ajuts que han rebut finançament a través de la CE.

Aspectes ètics i legals del plagi

Ètics

- ✓ Conseqüència: manca de credibilitat de persones i institucions
- ✓ Pràctica antieducativa: el plagi va en contra del mateix interès de la persona que el comet
- ✓ Obstacle per a l'avenç de la ciència i per al comportament ètic

Legals

- ✓ Via civil
Llei de Propietat Intel·lectual, articles 138 a 143
- ✓ Via penal
Codi Penal, articles 270 a 272
- ✓ Via administrativa
Llei de Serveis de la Societat de la Informació, article 8

Autoplagi

L'autor/a torna a publicar una obra en la seva totalitat o reutilitza parts d'un text prèviament escrit i el presenta com a nou i original.

Tipus d'autoplagi: publicacions duplicades, redundants, augmentades i/o segmentades

Si esteu **reutilitzant** una obra o part d'una obra ja publicada es pot estar infringint els drets d'autor de tercers, ocultar la pròpia autoria o pretendre que allò s'ha dit per primera vegada. Cal citar la font original

Més informació: [The ethics of self-plagiarism](#)

Protecció de dades

Dades de caràcter personal:

Nom i cognoms, DNI, passaport, NIU, adreça postal o electrònica, edat, sexe, data de naixement, nacionalitat, adreça IP de l'ordinador, fotografies, veu, dades de geolocalització, etc.

Categories especials de dades:

dades personals que revelen informació considerada especialment sensible i mereixedora d'una protecció reforçada. Tenen especial influència en els **drets fonamentals, les llibertats públiques de la persona i la seva intimitat**

- Revelen ideologia, afiliació sindical, religió i creences
- Origen racial, salut, orientació sexual o vida sexual
- Genètiques
- Biomètriques

Publicació de dades personals

- Per a poder publicar qualsevol dada (al campus virtual, DDD, web, blogs, xarxes socials...) **CAL SEMPRE el consentiment previ**. Amb dades de categories especials el consentiment ha de ser explícit. L'afectat ha de cedir **per escrit** els seus drets, especificant per a què s'utilitzaran les seves dades. El **consentiment no pot ser mai tàcit** (*"si no dius que no, entenc que sí"*).
- **Menors d'edat**: d'acord amb la LOPD, poden donar ells mateixos el consentiment a partir dels 14 anys, sense intervenció de pares o tutors.
- Dades sotmeses a un procés d'**anonimització**: no cal disposar del permís de publicació però sí d'un permís previ de cessió de dades per realitzar la investigació.
- En cas de **no tenir permís** en acabar el treball, amb caràcter general, s'ha de destruir la informació des del moment en què ja no és necessària per a la finalitat per a la qual van ser recollides les dades.

Més informació:

[Protecció de dades \(UAB\)](#)

[Reglament General de Protecció de Dades \(Autoritat Catalana de Protecció de Dades\)](#)

Cessió dels drets d'imatge

Per incloure imatges que heu pres a d'altres persones cal disposar d'un document de cessió dels drets d'imatge.

Aquest n'és un model:

CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE I D'EXPLOTACIÓ D'ENREGISTRAMENT DE VÍDEO I FOTOGRAFIA

Jo, *[nom sencer de la persona que serà fotografiada i/o enregistrada]*

Amb DNI *[de la persona que serà fotografia i/o enregistrada]*

Faig constar:

- Que autoritzo a que la meua imatge pugui aparèixer en imatges i vídeos enregistrats per *[nom sencer de l'alumne]* que tingui com a objectiu *[nom de l'activitat o treball]* i, conseqüentment, reconec que l'esmentada difusió no suposa menyspreu al meu honor, prestigi, ni constitueix cap intromissió il·legítima de la meua intimitat d'acord amb allò que estableix la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat sobre els materials que puguin derivar-se d'aquests enregistraments, cedeixo a *[nom sencer i DNI de l'alumne]*, tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que l'esmentat *[nom de l'activitat o treball]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) per la qual cosa dono el meu consentiment amb la signatura d'aquest document de conformitat amb allò establert al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals, i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) reconeixent que he estat degudament informat per part de la UAB que puc exercir els meus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat respecte de les meves dades enviant un escrit, acompanyant una fotocòpia del DNI, dirigida a la Secretaria General, Edifici Rectorat, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

Font: Web Propietat Intel·lectual i Accés Obert. [Què és un document de cessió de drets d'imatge i d'explotació d'enregistrament de vídeo i fotografia i en quins casos cal fer-ne ús?](#) [Consulta 2/5/2024]

Reproducció d'entrevistes

Per incloure la reproducció total o parcial d'entrevistes o opinions cal disposar d'un document de cessió dels drets de reproducció.

Aquest n'és un model:

CESSIÓ DE DRETS D'ENTREVISTES

Jo, *[nom sencer de la persona que ha estat entrevistada]*

Amb DNI *[de la persona que ha estat entrevistada]*

Faig constar:

- Que autoritzo que les meves opinions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a *[Nom i cognoms de l'alumne]* amb DNI *[DNI de l'alumne]* i que té com a objectiu l'elaboració del *[Treball de Fi de Grau, Tesi doctoral, etc.]* siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat intel·lectual sobre *[l'entrevista XX]*, cedeixo a *[Nom i cognoms de l'alumne]* amb DNI *[DNI de l'alumne]* tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per a tot el món i per tot el temps de la seva durada.
- Que conec que el *[Treball de Fi de Grau, Tesi doctoral, etc.]* és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) <http://ddd.uab.cat> o qualsevol altre mitjà que la UAB cregui adient.

I perquè així consti signo la present,

Font: Web Propietat Intel·lectual i Accés Obert. [Es pot incorporar en un treball la transcripció total o parcial d'una entrevista que l'autor/a del treball ha hagut de portar a terme?](#) [Consulta 2/5/2024]

Pràctica:

com aplicar la teoria en la feina diària

- Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts
- Com actuar:
 - Personalment: prevenció + vulneració de drets
 - Com a prescriptors dels estudiants
- Taller de resolució de dubtes
- Ajudes

Wuolah i altres plataformes digitals per compartir apunts

Els propietaris de les plataformes cedeixen espais per allotjar i fer comunicació pública dels apunts i l'usuari registrat és el responsable dels continguts pujats a la plataforma.

Consulteu l'**apartat legal**!

<https://help.wuolah.com/docs/es/360002084200>

Preguntas frecuentes > copyright & propiedad intelectual

<https://www.docsity.com/es/pag/terms-and-conditions>

Apartats 4 (Garantías y responsabilidades del usuario para los contenidos cargados) i 6 (Eliminar contenidos digitales)

<https://help.studocu.com/hc/es/sections/360010059371-Copyright->

Copyright

Com actuar: prevenció

Bons hàbits a l'hora d'elaborar els materials docents:

1. Mencionant clarament a la portada:

- **Autoria:** nom ben identificat + filiació institucional. Recomanació: ORCID
- **Lloc i data**
- **Menció de drets:** la UAB té els drets d'explotació i recomana CC-BY-NC-SA.
Indicació:

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

2. Publicant en accés obert (DDD) on queda visible autoria i data

L'autor/a té els **drets morals i d'explotació intel·lectual** sobre la seva obra. No obstant això, en el cas dels autors assalariats:

- Llei de Propietat Intel·lectual (article 51): es presumeix que els drets d'explotació dels autors assalariats han estat cedits en exclusiva a l'empresari.
- Llei Orgànica 2/2023 del Sistema Universitari (article 58.4): estableix que forma part del **patrimoni de la Universitat els drets de propietat industrial i intel·lectual** dels que sigui titular com a conseqüència de l'acompliment per part del seu personal de les funcions que li són pròpies.
- Normativa de la UAB en matèria d'investigació (títol VIII, article 113): corresponen a la Universitat la titularitat i els drets d'explotació dels resultats de la recerca, el desenvolupament i la innovació obtinguts pel seu personal acadèmic com a conseqüència de les seves funcions, així com els drets de propietat intel·lectual que se'n derivin, reconeixent la condició d'inventor al seu personal d'acord amb la llei.

Com actuar: vulneració de drets

En casos de sospita cal:

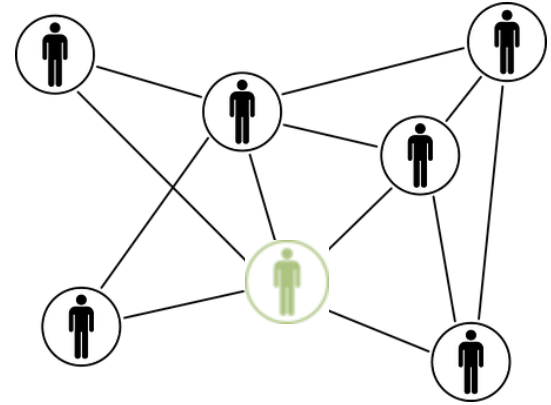
1. Estudiar i valorar si els documents penjats a la plataforma **tenen alçada creativa i podien ser transformats (no hi ha plagi)**.
2. Si es considera que els materials docents han estat plagiats, cal que el professorat els identifiqui i requereixi a la plataforma la seva retirada.
3. En cas que la plataforma no retiri aquests materials, la UAB emprendreà les accions legals oportunes.

Exemple de Wuolah:

<https://help.wuolah.com/docs/es/360010058299-360010058299> [Consulta 2/5/2024]

Com actuar: envers l'alumnat

Fomentant el coneixement en
matèria de **drets d'autor**

Materials d'ajuda a l'alumnat

Suport als treballs acadèmics

Suport als treballs acadèmics

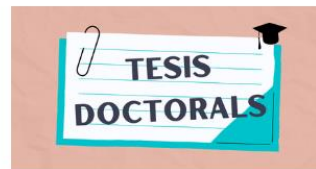
El personal de les biblioteques de la UAB pot ajudar-vos en la realització d'alguns dels treballs acadèmics dels vostres estudis universitaris -Treball de Fi de Grau (TFG), Treball de Fi de Màster (TFM), tesi doctoral...-:

- Suport i assessorament personal per l'elaboració del vostre treball. Poseu-vos en contacte amb la vostra [biblioteca](#) de referència.
- Organització de [cursos de formació](#) presencials i virtuals sobre: eines i recursos documentals per al TFG i el TFM, fonts d'informació, els gestors de referències bibliogràfiques [Mendeley](#) i [Zotero](#), propietat intel·lectual en l'elaboració de la tesis, etc.
- I la publicació de diverses guies d'ajuda, segons el tipus de treball de què es tracti:

Treballs (TFG, TFM...)

Tesis

Recursos Audiovisuals

Com citar i elaborar la bibliografia

Com citar i elaborar la bibliografia

Si esteu redactant un [treball acadèmic o d'investigació](#) (TFG, TFM, tesi doctoral...), heu de saber com citar i com elaborar la bibliografia o la llista de referències bibliogràfiques.

- ▼ Què és citar?
- ▼ Per què cal citar?
- ▼ Què és una citació?
- ▼ Què cal citar?
- ▼ **Estils de citació**
- ▼ Programari per gestionar la bibliografia i les citacions
- ▼ El plagi
- ▼ Per saber-ne més

ESTIL DE CITACIÓ	ÀREA D'ESTUDI	GUIA BÁSICA
ISO-690	Multidisciplinar	
ACS	Química	
AIP	Física, Astronomia	
APA	Comunicació, Dret, Psicologia, Econòmiques	
APSA	Ciències polítiques	
ASA	Sociologia	
Chicago	Econòmiques, Humanitats	
Council of Science Editors (CSE)	Ciències de la Vida, Veterinària	
Harvard	Ciències, Econòmiques	
IEEE	Enginyeria	
MLA	Llengua i Lingüística	
NLM	Ciències de la Salut, Veterinària	
Vancouver	Ciències de la Salut	

Cursos de formació

Cursos de formació

La formació d'usuaris de les Biblioteques UAB es planteja per tal de formar i capacitar els usuaris en l'ús dels seus serveis i fons i en el maneig de les fonts d'informació i recursos que ofereixen les Biblioteques UAB. I així fomentar en els usuaris coneixements, actituds i aptituds que facilitin el seu desenvolupament autònom en els nous entorns d'aprenentatge i investigació, promovent les habilitats i competències bàsiques de l'alfabetització informacional.

Les biblioteques de la UAB organitzen diverses activitats de formació dirigides a tota la comunitat universitària amb l'objectiu de:

- donar a conèixer els recursos, eines i serveis disponibles.
- proporcionar eines per maximitzar la cerca, la gestió i l'ús de la informació per poder realitzar els vostres treballs acadèmics.

Us oferim cursos presencials, telepresencials i virtuals. Els cursos són gratuïts.

▼ **Cursos presencials o telepresencials**

▼ **Cursos a la carta**

▼ **Visites a la carta sol·licitades pel PDI**

▼ **Servei d'assessorament en línia**

▼ **Calendari de formació**

Calendari de formació

- Fonts d'informació per matèria
- Com cercar informació
- Eines i recursos per realitzar el treball acadèmic (TFG, TFM o Tesi)
- Citacions amb estil ACS, APA, CSE, IEEE, MLA o NLM
- Drets d'autor
- WoS, Scopus
- Gestors bibliogràfics (Zotero)

[3 idiomes]

Taller de resolució de dubtes

? Fins a quin punt (quines sí i quines no) podem agafar imatges de llibres en pdf o web i ficar-les en les nostres projeccions docents. Si hi ha restriccions al respecte, on podem veure-ho? Què passa amb la distribució del material docent via campus virtual? Fins a quin punt el professorat és responsable si se'n fa un ús inadequat?

Es veu a la menció de drets. Si no indica res entenem “Tots els drets reservats”.

Què cal fer?

- Primer, mirar si s'encabeix en l'excepció del dret de cita o dret a la il·lustració en l'ensenyament.
- Sinó, demanar permís a l'autor/a o al propietari dels drets d'explotació.

En el Campus Virtual UAB:

[Condicions d'ús del Campus Virtual i normativa aplicable](#)

[Normativa interna de la UAB que regula el tractament de continguts en el Campus Virtual](#)

[Condicions d'ús digitals de continguts protegits al Campus Virtual](#)

? Fins a quin punt puc fer servir material creat per altres persones?

Cal mirar la menció de drets per tal de saber els usos permesos.

? Puc reproduir una imatge protegida amb copyright dins del material docent que penjo al Campus Virtual de la meva assignatura?

Es fa ús del dret d'explotació i per això cal demanar permís al titular d'aquests drets, excepte si es compleixen els criteris demanats pel dret de cita o pel dret a la il·lustració en l'ensenyament.

? Si modifico, adapto o canvio l'idioma de les etiquetes d'una imatge protegida amb copyright, és correcte?

No: això implica fer ús del dret d'explotació de transformació i, per tant, s'ha de demanar permís al titular dels drets d'explotació.

? Què faig per protegir el meus apunts i altre material docent de creació pròpia?

Posar menció de drets i autoria. La llicència CC recomanada per a materials docents és BY-NC-SA que incorpora la finalitat per a usos NO lucratiu (o sigui, lucrar-se no és permès).

? **Puc publicar al Campus Virtual i al DDD els materials que necessito posar a disposició dels alumnes?**

I tant! No obstant, publicar materials al Campus Virtual i al DDD suposa fer ús del dret d'explotació de comunicació pública, per tant, cal estar en possessió dels drets d'explotació de les obres o disposar dels permisos corresponents per no incórrer en la vulneració de drets de tercers.

En el cas de publicacions de recursos pels quals la UAB paga una subscripció s'ha de proporcionar l'enllaç al document des del Campus Virtual (el que no s'ha de fer és penjar l'article sencer).

? **Tot el material penjat al Campus Virtual hauria de portar una nota o marca d'aigua advertint que està sotmès a protecció de la propietat intel·lectual?**

El recurs ha d'incloure la menció de drets amb els usos permesos. Si es posa al principi del document t'assegures que qui el consulti l'ha vist segur. La manera d'incloure sovint pot venir determinada pel tipus de recurs: sonor, vídeo, doc, ppt...

? Si s'ha utilitzat aquest material de forma fraudulenta per part de l'alumnat, què cal fer?

1. Estudiar i valorar l'alçada creativa.
2. Mirar els usos permesos del document.
3. Si es constata la vulneració de drets, fer una primera aproximació amistosa.

? Què es considera alçada creativa?

Hi ha d'haver aportació de l'esforç: talent, intel·ligència, enginy... Per exemple: la mera fotografia no té alçada creativa.

? Per evitar això, i si decideixo no posar al material docent a disposició del meu alumnat?

La vulneració de drets pot existir igualment, malgrat no disposar del document en el Campus Virtual: es pot gravar, es poden prendre apunts i crear un arxiu digital després, etc. La millor defensa és publicar-los amb una menció de drets, perquè això constitueix una prova que pot demostrar l'autoria original. Per exemple: al DDD hi consta la data de creació i es pot fer servir com a prova en cas de vulneració de drets.

? Què passa quan la plataforma cobra per distribuir una còpia impresa d'una obra de tercers?

Si no has donat permís i l'obra està protegida amb tots els drets reservats o una llicència oberta que inclou el criteri NC, es considera que està vulnerant drets. Per tant, caldria fer una primera aproximació amistosa.

Ajudes

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Propietat Intel·lectual i Accés Obert

Resoleu els vostres dubtes

[Inici](#) [Què és?](#) [Marc legal](#)

Inici

Aquest web conté un recull de preguntes més freqüents (PMF) que aporten informació en matèria de propietat intel·lectual i accés obert, de caràcter orientatiu i sense que es puguin considerar, en cap cas, assessorament jurídic per part de la Universitat Autònoma de Barcelona. Hi podeu accedir fent una cerca a la casella o bé navegant per les carpetes temàtiques.

CERCA

Cerqueu les paraules que defineixen la vostra consulta, en català. Si escriviu una paraula o una frase entre cometes, als resultats només s'inclouen pàgines amb les mateixes paraules en ordre idèntic al contingut de les cometes.

Accés obert (21)	Creative Commons (7)	Dades de recerca (19)
Dades personals (23)	Dipòsit digital de documents (9)	Docència i material docent (18)

www.uab.cat/propietat-intellectual

La Ciència Oberta de la UAB

Eixos Iniciatives Coneix-ne més Agenda

[Inici](#) [Eixos](#) [Educació oberta](#) [Recursos educatius oberts \(REO\)](#)

Eixos

▮ Accés Obert

▮ Ciència Ciutadana

▮ Dades de recerca en obert

Divulgació científica

▮ **Educació oberta**

Recursos educatius oberts (REO)

Integritat científica

Avaluació de la recerca

Recursos educatius oberts (REO)

Els **Recursos Educatius Oberts (REO)** són "materials d'ensenyament, aprenentatge i investigació en qualsevol suport, digital o d'un altre tipus, que siguin de domini públic o publicats amb una llicència oberta que en permeti l'accés gratuït, així com el seu ús, adaptació i redistribució per altres sense cap restricció o amb restriccions limitades" (UNESCO, Declaració de París sobre els Recursos Educatius Oberts 2012).

Què són? ▾

Les 5 R dels REO ▾

Trobar ▾

Crear ▾

Publicar ▾

Bones pràctiques ▾

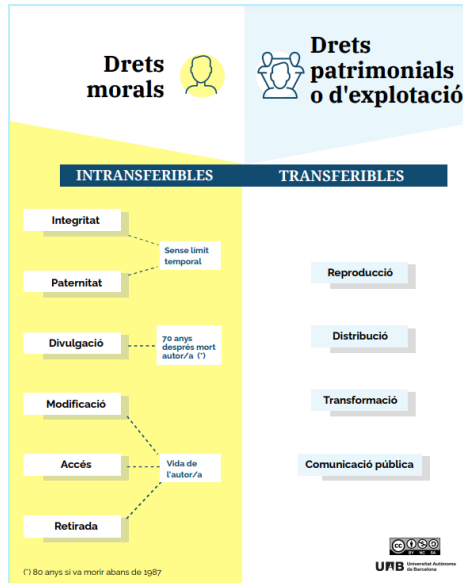
Servei de Biblioteques UAB

Equip de suport a la docència i a la recerca

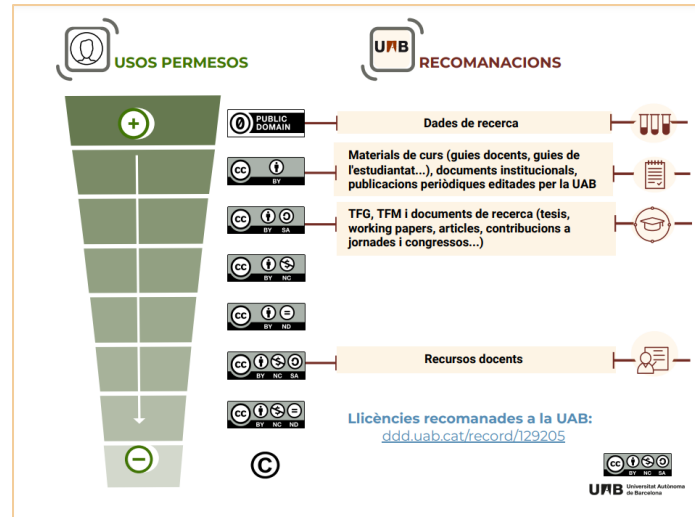
📧 [Contacta amb nosaltres](#)

<https://www.uab.cat/ca/ciencia-oberta/recursos-educatius-oberts>

Infografies sobre drets d'autor

ddd.uab.cat/record/250914

ddd.uab.cat/record/250994

ddd.uab.cat/record/250915

Bibliografia

[Política institucional d'accés obert de la Universitat Autònoma de Barcelona](#) (aprovada pel Consell de Govern 14.12.2022)

[Política institucional d'accés obert per a les dades de recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona](#) (aprovada pel Consell de Govern 14.12.2022)

[Dipòsit Digital de Documents de la UAB – DDD](#) – repositori institucional

Font de les imatges

- Wikimedia Commons: [copyright versus open license](#), [copyright](#), [CC](#), [llicències CC](#)
- Pixabay: [estudi a portada](#) de [CQF-Avocat](#), [diamant](#), [or](#), [tracte mans](#), [treball amb pc](#), [xarxa persones](#), [balança](#)
- Pngall: [carretera](#)
- Free SVG: [globe](#)
- Pexels: [chatGPT](#)
- Resta imatges: [UAB](#)

Moltes gràcies!